

כיתות במקום אמבולנסים: בית מד"א בת"א הפך לאגף בבי"ס בלפור

אחרי עשרות שנים בהם שימש הבניין ברחוב מזא"ה 13 בתל אביב כתחנת אמבולנסים הוסב הבניין והפך לאגף המרחיב את בית הספר בלפור הסמוך. המעצבים שימרו את האדריכלות המקורית

תגיות: תל אביב

יעל דראל

יום שישי, 23 באוקטובר 2015, 13:52

✉ שתף

הבניין ברחוב מזא"ה 13 (צילום: יח"צ)

באמצע שנות ה-30 של המאה הקודמת נחנך בתל אביב בטקס חגיגי בית מגן דוד אדום, ברחוב מזא"ה 13. המבנה המקורי הוא אחד המבנים הראשונים שהוקמו לטובת פעילות מד"א בישראל ועשרות שנים פעל המבנה בייעודו המקורי, שכלל חדרי טיפול ומוסך לאמבולנסים. אלא שבשנים האחרונות, לאחר שפעילות מד"א הועתקה למשכנה ברחוב באזל, התרוקן המבנה ממרבית שימושו ובשנה האחרונה הוחלט לשמרו – ולשנות את ייעודו באופן לא שגרתי: במקום מוסך האמבולנסים וחדרי הטיפול, הוסב בית מד"א לאגף חדש בבית הספר היסודי בלפור הסמוך.

"נדרש אומץ מצד עיריית תל אביב כדי להצהיר שבסופו של דבר 'בניין הוא בניין'. אין הרבה דוגמאות למהלכים כאלה בתל אביב ובכלל, ולכן היתה במהלך הזה גמישות מחשבתית רבה שמצד אחד העניקה הרבה מאוד כבוד לאדריכלות של פעם ובאותה נשימה, לקחה משאב קיים ויצרה לו חיים חדשים. מבחינתנו לעבוד על פרויקט מהסוג הזה זו גם זכות גדולה", אומר בשיחה עם וואלה! אדריכל הפרויקט, יואב מסר.

הבניין הוקם בשנות ה-30 של המאה הקודמת (צילום: יח"צ)

מסר, שהיה אחראי בין השאר לפרויקט שימורו ותכנונו של מלון הבוטיק "נורמן" בעיר, מציין כי הרצון לשמר את קווי הבניין המקוריים יצר מיקוד בפרטים המקוריים של המבנה, באופן שיוכל לשרת את באי המקום החדשים – ילדי בית הספר. "אין הבדל מבחינתנו בין תכנון מלון בוטיק לבין תכנון בית ספר. במקרה הנוכחי אין ספק שהילדים הם לב הפרויקט ולכן לקחנו את החללים המקוריים והתאמנו אותם לצרכיהם: יצרנו כיתות לימוד שמתאימות את עצמן לקווי הבניין, ברוח האדריכלות של שנת 1935. במסדרונות שמרנו על התריסים והדלתות המקוריים של המבנה וגם חזיתות המבנה נשמרו כפי שהיו".

מי שתכנן את הבניין המקורי היה יעקב בן-סירה (שִׁפְמֶן), מהנדס ומתכנן ערים במקצועו שיכהן כמהנדס העיר תל אביב במשך 21 שנה (משנת 1929 ועד לשנת 1950) – תקופה שבמהלכה פעל בין השאר להטמעת הסגנון הבינלאומי (באוהאוס) באדריכלות העירונית.

אז כיצד התקבלה ההחלטה להפוך מבנה היסטורי למבנה בעל שימושים יומיומיים של מערכת החינוך העירונית? אדריכלית עדי רוז, ממחלקת השימור בעיריית תל אביב, מספרת כי הרקע למהלך נבע ממצוקת מקום בבתי הספר בעיר. "בשנים האחרונות תל אביב נהיית צעירה יותר וכל בתי הספר במרכז העיר עוברים הרחבה, על מנת להתאים לביקוש הגבוה. במקרה הנוכחי, במקום לקחת את מבנה בית הספר 'בלפור' ולעבות אותו בתוספת בינוי, החלטנו לקחת את בית מד"א הסמוך לעשות בו שימוש חוזר. המבנה הזה הוא מאסטרפיס מבחינה תכנונית. הוא אמנם קטן, אך הוא מחולק באופן א-סימטרי לרשתות מאסות אופקיות ולמאסה אנכית אחת, באופן שיוצר חלוקה מעניינת ויפה".

הבניין ברחוב מזא"ה 13 (צילום: יח"צ)

המבנה ההיסטורי זכה בתהליך לתוספת בצדו המערבי הכוללת מרחבים מוגנים, חדר מדרגות ומעלית המנגישה את האגף החדש בבית הספר לנכים. לצד זה, פתחים נפערו בקומת הקרקע על מנת לאפשר מעבר חופשי בין רחוב מזא"ה לחצר המתחם ולראשונה לפתוח ולהפנות את המבנה גם למתחם רוקח ולמבנים הסובבים אותו.

במסגרת המהלך, החליטה העירייה לאפשר גם שימוש כפול בחצר הירוקה ההיסטורית ששכנה שם ושימשה מאז ומעולם את ילדי השכונה (גינת שטראוס). "השימוש הכפול בשטח הגינה, החוצצת בין מבנה בית הספר לבין המבנה החדש, מאפשר במשך לסגור את המתחם במשך היום לטובת פעילות התלמידים בלבד ובשעות אחר הצהריים לפתוח אותה לשימוש ציבורי חופשי, כך שכל אחד יכול להיכנס לשם לאחר שעות הלימודים. המהלך הזה הוא מבחינתנו התחדשות עירונית לכל דבר", מדגישה רוז.

אלא שבתהליך השימור של בית מד"א ההיסטורי, הוחלט להכניס גם דרישות סביבתיות, באופן שיאפשר למשתמשי האגף החדש בבית הספר ליהנות ממבנה חסכוני מבחינה אנרגטית. "האלמנט הסביבתי ביותר בפרויקט הוא עצם העובדה שלא הרסנו את המבנה – ולא יצרנו פסולת – אלא עשינו בו שימוש חוזר", מפרטת רוז. "בנוסף, הבניין נהנה מכניסה מקסימלית של אור וכניסה מינימלית של שמש ומבידוד אקוסטי וכל התכנון מכוון לכך שהמבנה יהיה חסכוני באנרגיה ובמים".

מסר מצידו מציין כי "הדרישות הירוקות שהוצבו לפרויקט כוללות גם התקנה של מערכות הצללה – הן בעזרת התריסים המקוריים והן במקומות שבהם הותרו תריסים חדשים. בחלק מהמקומות ישנם קירות כפולים ששומרים על האקלימיות של המבנה ומערכות מיזוג וחימום חסכוניות. בסופו של דבר המהלך הירוק ביותר הוא העובדה שמיחזרנו את השימוש בחללים הפנימיים: במקום החלל ששימש עד לפני מספר שנים כמוסך אמבולנסים, יצרנו חלל כיתתי ושמרנו על הכניסה המקורית של המבנה, שדרכה נכנסו האמבולנסים לתחנה המקורית".

עוד בכתרות

אל תנהג ברכב לפני שתקרא את הכתבה הזאת
איזי מדיה

סומו סושי

פרוייקט חדשני מציע מודל בניה ניו-יורקי והזדמנות השקעה אט...
Israel Money

לא תאמינו כמה פשוט להכין מנורה שובת לב

מהם הגורמים שמשפיעים על החלטת בנק ישראל בנושא הריבית?
אלטשולר שחם

חשופה

רוכשים דירה חדשה? כל שיטות הבנייה שאתם מוכרחים להכיר
Azorim

יוצאים מהסוכה, נכנסים לאוהל: 8 מקומות לקמפינג בחינם

גל כהן יודיע רשמית על פרישה ביום ה' ויקבל תפקיד בהפעל חיפה

Promoted Links by Taboola

קניות |

